

kompozičnom zmysle sa postup skladateľa síce vymanil zo zaužívaných spôsobov tvorby, ale na druhej strane prírodné zvukové kulisy súčasných autorov neustále dráždia k novým umelým verziám (*napríklad umelá verzia Briana Enoa tzv. Discreet Music, ďalej Ambient Music - okolitá hudba a podobne*). Orientácia v hudobno – tvorivých procesoch, poznanie hudobných postupov, premien a ich ďalšie sprostredkovanie je jednou z ciest zníženia rušivých vplyvov na poslucháča v súčasnom období.

8.3 ŠPECIFIKÁ HUDOBNEHO SVETA

V priebehu vývoja zvukového materiálu sa diapazón poznatkov, zručností, skúseností zreteľne menil, podobne i systémy rozširovania, sprostredkovania a odovzdávania informácii. Z priamej väzby medzi tvorcom správy a príjemcom sa prešlo na nepriamu, sprostredkovanú komunikáciu s časovým oneskorením (*knihy, tlač hudobných skladieb, časopisy atď*), čo sa v súčasnosti prekonáva novými informačnými a komunikačnými technológiami. Tento trend prináša i novú dimenziu do rozširovania hudobného artefaktu, výtvoru, štýlu aj do vzťahu k jeho miestu vzniku, či previazanosti na jednu osobu. Novosť rozmeru spočíva aj v tom, že sa takmer po vzniku útvaru paralelne šíri jeho kreácia ako skupinová interakcia i v iných častiach sveta.

Súčasnú spoločnosť charakterizuje aj rýchly prístup k informáciám, ktoré umožňujú jedincom, skupinám ľudí zaujímať sa aj o také hudobné produkty, ktoré vznikajú v iných geografických oblastiach a tieto tvoriť, prezentovať a prijímať takmer v rovnakom čase i v iných krajinách, regiónoch. Promptný prenos informácií

zakladá taktiež podmienky aj pre vytváranie spontánnych samovoľných sietí medzi regiónmi, národmi. Charakterizuje ich skutočnosť, že vznikajú podľa hudobných záujmov jednotlivcov, skupín.

V premenách hudobnej postmodernity sa okrem prehodnocovania tradičných predstáv o priestore, čase a tradícií, stretávame aj s množstvom rôznych smerov, vetiev, ktoré sa hlásia k rozdielnym programovým cieľom, rozmanitým názorom siahajúcim až ku koreňom hudby. Ľudia v nich často vyhľadávajú špecifiká z hudobného sveta, ktoré ponímali ako súčasť svojej existencie v spoločnosti. Napríklad stúpenci hnutia New Age to pociťujú ako nástup novej éry, založenej na vzájomnej elektronickej prepojenosti, pesimisti toto spojenie viac – menej interpretujú ako degradáciu ľudskej bytosti. Prúd priaznivcov hudby, označovaný ako Acid house music, je často charakterizovaný ako archaický (*nakoľko je zmiešavaný s koreňmi hudby, extázou, vizionárskymi stavmi vedomia*) a futuristický (*pre dosiahnutie cieľa využíva najmodernejšie technológie, vrátane vytvárania rôznych zvukových a svetelných efektov atď.*). Ďalej možno spomenúť „worldmusic“,²⁵⁴ čo možno pretlmočiť ako hudbu sveta.

Jej pôvodným zámerom bolo rozšíriť etnické špecifiká v globalizovanom hudobnom svete. Najvýznamnejším prvkom sa stalo zlúčenie, zmiešanie, (*tzv.meld*) popu a etnickej hudobnej kultúry (*aj na regionálnej úrovni*). Dnes sa etnické hudobné špecifiká, pôvodné tradície, označujú aj s názvom *korene hudby*.

---

²⁵⁴ Termín sa pripisuje etnomuzikológovi Robertovi E.Brownovi, ktorý začal predvádzať worldmusic s umelcami z Afriky a Ázie na Wesleyan Univerzity v Connecticutu.

Hudba sveta je v súčasnosti najrozšírenejším žánrom, ktorý sa neustále rozvíja aj z hľadiska rozmanitosti. S rozširovaním worldmusic, sú hudobníci zaraďovaní do neštandarizovaných sub – žánrov, ktoré majú uľahčiť orientáciu v tzv. melde. Z nich spomenieme len niektoré, ako napríklad fúzie sveta, etnické fúzie, či worldbeat.²⁵⁵

8.3.1 HUDOBNÉ PRELÍNANIE

Hudobné zmeny a ich neustála premenlivosť, zlučovanosť s rôznymi kategóriami hudobných produktov, žánrov, prvkov už dlhšiu dobu provokujú hudobných bádateľov, hudobných pedagógov k hľadaniu ciest pre ich včasné poznanie. Rýchlo sa meniaci ponuka hudobných produktov z nich totiž urobila svedkov prelomenia línií medzi minulosťou a prítomnosťou. Podľa Chaloupkovej sa na jednom okraji hraníc pohybujú vážne žánre s dlhodobou umeleckou hodnotou a na ich protipóle sa prioritizuje prístup k hudbe ako takej.²⁵⁶

---

²⁵⁵ *Worldbeat* je hudobno – priemyselný žáner. Je to zmes etnickej hudby a západnej tradície populárnej hudby. Uplatnenie meldu často spôsobuje ich vzájomné nerozoznanie jedného od druhého. Dnes hudobný priemysel zásobuje hudobný trh rôznymi zmiešaninami či hybridmi. So zaujímavým hudobno - hybridným žánrom pracoval napríklad Peter Brian Gabriel. Anglický spevák, hudobník a skladateľ (*hral aj rockovej skupine Genesis*) použil derivát so *sufi* spevákom. V skladbách mieša vokálne, rytmické a harmonické prvky zo západnej Afriky s európskymi. Sufizmus bol v Islame považovaný aj za vedu. Jeho praktici boli označovaní ako *sufi*. Pri učení sufizmu sa uprednosťuje užšie spolupôsobenie žiaka a učiteľa dlhšiu dobu, nakoľko prevládá názor, že jeho osvojenie sa nedá získať len prostredníctvom kníh.

²⁵⁶ Chaloupková, H.: *Hudba ve světle principů masové komunikace*. Opus musicum 4, 2005 s.9 -14.